

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

SLUME LIII. — LETNIK LIII. NEW YORK, THURSDAY, JUNE 28, 1945 — ČETRTEK, 28. JUNIJA, 1945 Telephone: CHELSEA 3-1242

DRŽ. TAJNIK STETTINIUS ODSTOPIL

V svojem rojstnem mestu v Independence, Mo., je predsednik Truman na časnikarski konferenci naznani, da je Edward R. Stettinius odstopil kot državni tajnik. — Predsednik je rekel, da je njegov odstop sprejet samo zato, da bo mogel biti zastopnik Zdr. držav v varnostnem svetu Združenih narodov.

Nominacijo novega državnega tajnika bo predsednik poslal v senat v torek. Novi državni tajnik bo najbrže James F. Byrnes, bivši Director of War Mobilization and Reconstruction.

Predsednik časnikarjem na njihovo vprašanje, če bo Byrnes državni tajnik, ni hotel odgovoriti, rekel pa je, da ni v vladu in da ga bo spremjal na konferenco treh velikih blizu Berlina.

Stettinius bo predsednik zastopnik v senatu, kadar bo razpravljal o čarterju Združenih narodov. Vsled tega bo postal v Washingtonu in predsednika ne bo spremjal na konferenco. Poprej pa ga je predsednik prosil, da gre z njim skupno z Byrnesom.

Truman je povedal, da se bodo trije veliki sestali prihodnjih mesecov in da bo naznani dan sestanka, ko se v nedeljo vrne v Washington.

Predsednik bo čarter za svetovno varnostno organizacijo predložil v pondeljek senatu, povabil pa ni, če ga bo zbornici osebno predložil.

Konferanca je bila v Memorial Building, ki je bil zgrajen za vojne veterane in je poleg časnikarjev na njej bilo navzočega tudi nekaj občinstva. Časnikarji so sedeli na stolih nasproti predsedniku, ki je stal pri mizi. Za njim je bilo nekaj njegovih uradnikov in tajnih detektivov. Okoli 200 ljudi je sedelo v stolih v okroglih vrstah.

Predsednik je časnikarjem prebral pismo, ki ga je napisal v Independence in s katerim je sprejet Stettiniusov odstop. V njem povedarja, kako je državni tajnik obravnaval varnostni načrt vse od Dumbarton Oaks pa do San Francisco.

Povdarnjajoč važnost mesta, na katero je imenoval Stettiniusa, pravi predsednik v pisusu:

"Za bodočnost Amerike in sveta je potrebno, da se besede tega čarterja zgradijo v trdno stavbo miru, na katerega svet čaka in zanjamoli."

"Ne moremo si misliti boljšega načina, da izrazim zaupanje Združenih držav v bodočnosti Združenih narodov, kakor da izberem za ameriškega zastopnika moža, ki je odlično imel najvišji urad v vladu in je bil v temnejši zvezzi z vstvaritvijo čarterja kot kdo drugi."

Stettinius, ki je star 45 let, je bil predsednik United States Steel Corporation, ko je bil star 39 let. V vladno službo je stopil leta 1939 kot predsednik War Resources urada. Leta 1941 je bil imenovan za ravatelja predstavnega oddelka Office of Production Management, zatem pa je bil administrator Lend-Lease. Državni podtajnik je postal v oktobru 1943, državni tajnik pa 1. decembra 1944.

Joseph C. Grew, državni podtajnik, bo še dalje ostal poslujoči tajnik, dokler ne bo imenovan novi državni tajnik.

Ves Luzon osvojen

General Douglas MacArthur je sporočil osvoboditev Luzona, največjega otoka v Filipinskem otočju ter vladno in trgovsko središče otokov. — General MacArthur je vpadel na otok v Lingayen zalivu 9. januarja, tedaj je zavzel otok v petih mesecih in 19 dneh

Gen. Douglas MacArthur

Japonska mornarica je brez pomena

Po zatrdirju admirala Forresta Shermama japonska vojna mornarica kot bojna sila sploh ne pride več v poštev in ameriško brodovje nima že njo drugačno opravila, kot jo "izčisti."

Admiral Sherman, ki je šef generalnega štaba admirala Chester W. Nimitza, pravi, da je Japonski ostalo le še naslednje vojno brdovje.

Dve deloma prenovljeni oklopni, Ise in Hijuga, pol oklopne, pol matične ladje.

Nagato, skoraj enako močna oklopnička kot je ameriška ladja West Virginia. Počiva, pa more biti poslana v službo.

Dve drugi stari oklopni, ki nista sposobni za boj.

Malo število matičnih ladij, med njimi dve ali tri precej velike, pa niso pripravljene za službo.

Nekaj križark.

Okoli 30 rušilev.

Mussolinijeva hči bo moralna iz Švice

Newyorská radio postaja NBC je vjela poročilo radio postaje v Bernu v Švici, ki pravi, da bo grofica Edda Ciano, hči Benita Mussolinija in vdova grofa Galeazzo Ciana v kratkem izgnana iz Švice. Postaja dodaja, da bo najbrže izročena ameriškim oblastim v Italiji.

Begunci imajo upanje

Kongresnik Samuel Dickstein, predsednik odbora za naseljevanje in naturalizacijo v poslanski zbornici je izrazil upanje, da bo zbornica odobrila načrt, po katerem bo 969 vojnih beguncem v Fort Ontario v Oswego, N. Y., dovoljeno ostati v Združenih državah.

Vojna ni končana, dokler ni Japonska poražena.—podprite 7. Vojsko posojilo! — Kupite Bond še danes!

GLEDE PLAČ ZA NEMŠKE DELAVCE

Zavezniški zastopniki na konferenci v Moskvi razpravljajo o vrednosti dela, ki ga bodo opravili Nemci v Rusiji, Belgiji, Franciji, na Poljskem in v drugih zavezniških deželah, da popravijo Škodo, ki so jo napravili Nemci tekom vojne.

Dežele, ki zahtevajo Nemce za delo, hočejo postaviti enako skupno postopanje z nemškimi delavci in tudi določiti enako plačo. Kolikor je bilo do sedaj predlagano, toda še ne sklenjeno, bo moral vsak

nemški delavec delati pet let. Tekom tega časa bo imel svojo določeno plačo, od katere bo odtegnjen gotovi znesek za hrano, obleko in stanovanje.

Nekateri zastopniki so predlagali, da bi bilo tudi določeno, koliko ur mora vsak delavec delati. Kdor je boljši delavec in več naredi kot kdo drugi, mu bo delovni čas skrajšan.

Združene države so naznale, da ne žele nemških delavcev.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Samomor dveh japonskih generalov

V plitvih grobovih na pečinah na južnem koncu Očnave sta bili najdeni trupli japonskega vrhovnega poveljnika generala Micuru Ušijame in šefa njegovega generalnega štaba generala Isama Čo.

Japonska generala sta sklene na umrtili se 21. junija.

Kot so povedali japonski vojni ujetniki, sta oba generala sklene na umrtili se, ko je padla njuna zadnja utrdba na Mabuni pečini.

Ujetnik, ki je bil Ušijimov kuhar, je povedal, kako sta se oba usmrtila. 21. junija je kuhar prejel povleje, da pripravi zelo odlično koso za nek poseben slučaj. Ob treh ponocu, ko je kuhar pričel pripravljati zajtrk, mu je generalov sluga pospetal, da bosta general in šef njegovega štaba izvršila harakiri.

Štirideset minut zatem sta oba generala, oblečena v generalske uniforme, z vsemi kolajnami na prsih in v svetlih ščornih molči stopila na ozek rob pred jamo v spremstvu pribičnikov in častnikov generalnega štaba. Generala sta učlane razgrnili plahte po robu pečine. Čez plahte so bile poigrnjene bele rjuhe, znak smrti.

General Ušijima je poklekl na rjuho, na njegovi levici pa general Čo. Oba sta gledala na morje. Zaradi ozkega roba nad pečino, nista mogla gledati proti severu, — v smeri proti cesarski palaci, — kakor je v načud priharakiri.

Pribičnik generala Ušijime je prinesel dva noža, čiji vsaka polovica je bila ovita z belim platnom. Vsakemu generalu je izročil enega. Za generalom Ušijimo je stal njegov adjutant z golo sabljo. Oba generala sta odpela svoji blizu, da sta razgalila trebuš.

General Ušijima si je noz pornil globoko v trebuš, v istem trenutku pa ga je njegov adjutant vdaril s sabljo na tlinik in mu presekal žilo. Trenutek zatem je general Čo umrl na isti način.

Sluge so obe trupli odnesli na vnožje pečine in so ju zategnili v plitvih grobovih, na katere so položili nekaj kamnov. Včeraj je ameriška straža grobov našla.

Kupite en "extra" bond danes!

Štiri ruske zahteve glede Turčije

Kot se zatrjuje v visokih diplomatskih krogih v Londonu, je ruski poslanik v Ankari Sergej A. Vinogradov prejšnji teden stavljal štiri pogoje za novo prijateljsko pogodbo s Turčijo. Ti pogoji so:

1. Turčija mora vrniti Rusiji okraja Kars in Ardahan.

2. Rusiji mora dovoliti oprišča v Bospor in Dardane-

lah, da jih bo mogla braniti skupno s Turčijo.

3. Prementja pogodbe v Montreaux glede morskih ožin.

4. Turčija mora sprejeti premembe na Balkanu v prilog nekatemer manjšim državam.

Zadnja točka je bila najbrž pozneje dodana in pomembna, da se naj premeni turška meja v Traciji v prilog Bolgarski, ali pa da se izvedejo premembe na škodo Grške.

Madžari čistijo

Budimpešta

Budimpešta se pologoma dviga iz razvalin. Ruska artillerija je v 52 dneh obleganja skoraj popolnoma porušila mestno, vendar pa se še najde kačo nepoškodovan poslopje, razum da ima razbite šipe.

Madžari zatrjujejo, da so jih Nemci prisili v vojno, toda pravijo, da se niso niti preveč bojevali. Madžarska gleda v temno bodočnost, kajti v šestih letih mora plačati 300 milijonov dolarjev vojne odškode, 200 milijonov Rusiji, ostal pa Čehoslovaški in Jugoslaviji. Na celu ruske okupacijske oblasti je maršal Kleimenti E. Vorošilov.

Vsak prebivalec Budimpešte mora najmanj en dan čistiti mesto. Razvaline so lepo spravljene na kupilih, v Pešti pa le še malo ulic, po katereh ne bi mogel voziti jeep. Trgovine odpirajo in blago, ki je bilo dolgo skrito, prihaja na dan. Zkopali so celo avtomobile in jih sedaj odkopujejo. Posebno v severni Madžarski pa zelo primanjkuje vozil: celo kmečki voz primanjkuje. Danes bi si kdo s konjem in vozom v Budimpešti lahko zaslužil veliko premoenjenje.

VRAČANJE AMERIŠKIH VOJAKOV IZ EVROPSKIH BOJIŠČ

Ameriški vojaki zagledajo domačo luko

General Egmont F. Koenig Ameriko in na Pacifik. Za pobavo v prihodnjih 12 mesecih v Londonu rekel, da bo iz liciljsko službo v ameriški zo seči. V Angliji je takih 245 Evrope vsak mesec odpotovljeni v Nemčiji pa jih bo ostalo tisoč ameriških vojakov. To najmanj 50,000 vojakov v 500,000. Večina teh vojakov se

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd Y E A R ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA —\$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST, 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Po konferenci v San Franciscu

Vsa dolgotrajna dela konference za vzdrževanje trajnega svetovnega miru v povojni dobi, so bila vspešno končana dne 26. t. m. zvečer, in delegatje petdeseterih držav se pripravljajo odpotovati domov. Konferenca je dosegla vse, kar je bilo mogoče. Pri tem sta najvažnejši dve točki: Koalicija zaveznikov bode ostala nespremenjena tudi v povojni dobi, ker tako narekavajo skupne nevarnosti, katere bodo obstale tudi v povojni dobi za nedogledno dobo; in — potem konference je ves svet doznan in potrdil, da je za olharitev bodočega svetovnega miru, priateljstvo in sodelovanje med Zjednjenimi državami in Rusijo neobhodno potrebno, kajti tokom vojne se je dokazalo, da sta ti dve republike najmogočnejši in tudi največji na vsem svetu.

Tekom konference, ki je trajala deset tednov, bilo je treba poravnati mnogo nesoglasja med Rusijo in ostalimi zaveznicimi, toda kljub temu se je konferenca zaključila z večjim sporazumom, nego je kedaj preje vladal med našimi Zjednjenimi državami ter Zjednjenimi državami Sovjetske Rusije. — Charter, katerega je sprejela konferenca, bode naši zvezni senat brezvonomno odobril in potem se vrši sestanek med našim predsednikom, H. Trumonom, Stalinom in Churchilлом v Berolini.

* * *

Kako dolgo bode trajal svetovni mir, seveda, za sedaj nihče ne ve in tudi ne more ugibati; toda zavezniški narodi morajo biti vsekakor pripravljeni na — bodoč svetovno vojno. Naš priljubljeni general Patton, je glede prihodnje vojne že predaval in sicer nedoljetnim otrokom, ki so nedavno bili v takozvanimi nedeljski šoli, katero je tudi on obiskoval, ko je bil še deček. O tem je dnevno časopisje poročalo dobesedno: "Visoki in belolasi general, oblečen v bojni uniformi, ter okrašen kar z petimi vrstami znakov svojega službovanja tekom vojne v Evropi, je dejal navzočim dečkom: 'Dečki, ki ste tukaj zbrani boste — ako vam je ljubo ali ne — vojaki v prihodnji vojni. Po mojem mnenju, imeli boste zopet vojno, kajti to se je vedno dogajalo.' Male dekllice (bodoče vojaške bolniške postrežnice) in začenjeni dečki, so neprestano gledali govornika na govorniškem odu."

General Patton se prav nič ne moti, kajti njemu je znana zgodovina sedanje vojne in tudi nje vzroki. Vsekakor on dobro ve, kako so lastniki svetovnih kartelov pred pričetkom sedanja svetovno vojno ustanovili na Finskem vse, kar so smatrali potrebnim za vničenje Rusije. Finska je tedaj dobiv, a direktno vojaško pomoč iz Anglije, Francije, Švedske, Italije in Španske in sicer v obliki aeroplakov, streljiva, topov in "prostovoljev". Kasneje je Finska dobivala pomoč tudi iz Ogrske, Nemčije in Italije. — Toda vsa ta pomoč, ni zamogla napraviti na ruske sile niti najmanjšega vtisa, in nemška vojna sila je za dolgo vrsto let vničena, kar velja tudi o vseh ostalih državah osišča. Rusija je dokazala vsemu svetu, da je kos vsakemu položaju in da je danes v vojaškem smislu močnejša, kakor je bila kedaj poprej tekom svoje zgodovine. To velja tudi v vsakem pogledu z ozirom na naše Zjednjene države, o čemur se boste sedaj tudi Japonska uverila.

Nedavno je tudi Churchill potom radija zatrjeval, da je Anglija sedaj, po končani vojni v Evropi, — jačja, nego je bila kedaj poprej. Temu pa ni tako, kajti vsemu svetu je znano, da je Anglija jaka le tedaj, kadar dobiva vso potrebno pomoč iz Zjednjениh držav.

In sedaj, ko je vojna v Evropi kančana, je ves miroljubni svet uverjen, da bode svetovni položaj zopet postal tekom prihodnjih let tak, kakoršen je bil — preje v Suomu ali na Finskem. To se bo zgodilo morda na Švedskem, v Poljski, močne tudi v Nemčiji, na Balkanu, — tam ob italijansko-slovenski meji, na Grškem, v Turčiji, Perziji ali v Istočni Indiji, ali pa tudi preko Ktajske in Mandžurije — vse do Alaski, kajti na ta način bodo karteli zopet skušali obkločiti Rusijo. Ti načrti raznih Chamberlainov in Churchillov so tako velikanski da so skoraj nedosegljivi, toda izdelani so na podlagi bojazni, ki je nastala vsled priateljstva Zjednjениh držav Severne Amerike in Zjednjениh držav Sovjetske Rusije. In kak bodoči Churchill bode pripravljen, baš kakor Churchill današnje done, žrtvovati kartelom na tisoče mladih življenj, da se tako olhrani poslovanje kartelov tudi v bodočnosti, kajti brez kartelov ni denarnih dobičkov.

Pozabiti se tudi ne sme, da so svetovni bankirji posojevali potreben denar v vojne svrhe obema strankama, — osišču in zavezniški, kajti oni se niso mnogo zmenili, kdo bode vojno "dobili", dokler so dobivali dobičke od obeh strani. — Za nekaj časa bode ta dobiček izostal, in baš radi tega bodo morali poskrbeti, da se zopet prične kaka dobičkonosna vojna. Tako je namreč mnenje navadnih državljanov, katerim je znano, da je vse bogastvo osišča naloženo v Argentini, in da se tamkaj pripravlja svetovna vojna. Et. III.

Zanimivo pismo

Bivši slovenski organist Jerry Koprivšek v slovenski cerkvi v New Yorku je sedaj z američko armado nekje v Nemčiji. Tam se je spoznal z mnogimi Slovenci, ki so jih Nemci iz njihovih krajev pripeljali v Nemčijo za suženjsko delo. Med temi je tudi družina Komočar, ki je poslala Koprivšeku zelo zanimivo pismo, katero je Koprivšek postal Rev. Piju J. Petricu in New Yorku, Rev. Petric pa nam je pismo v prepisu izročil v objavo. Pismo se glasi:

Po čudnem in srečnem naključju smo se sešli skozi našega dušnega pastirja z našim srčno zaželenjem slovenskim rojakom. Sestanek je bil prestrečen, a žali Bog zelo kratek, ali vseeno nepozaben nikdar.

Ker nam ni bilo mogoče naše sedanje življenje opisati ustmeno, ni pripisal čas, ne enemu in ne drugemu. Vam vsem skupaj, ljubi rojaki, tudi tam v daljavi malo opisem. Mogoče, da Vas ne bo naše življenje vse zanimalo, ali vseeno se nam zdi, da je mogoče, ki nas bo kdo srčno razumel in z naumi sočustvoval.

Naša mila rojstna domovina je lepa Jugoslavija — bivališče Slovenija, ki je na žalost močno napojena s krvjo naših nepozabnih in najljubših sošolev, priateljev in znanec, mnogo tudi nedolžnih otrok, deklet in mater, boreč se za svojo zlato svobodo.

V naših najlepših otroških letih, in to v letu 1941, prišel je nad našo domovino črn oblak, obsegajoč s kruto Hitlerjevo roko. — Podjarmil nas je. Odvzel je od nas vse naše lepe in skromne upre bodočnosti in uničil. Približal se je s smejočim in hinavskim obrazom, misleč, da mi ne poznamo njihovih načrtov, ker so nam bili že znani iz prve zasedene države.

Začelo se je isto tudi nas nas. Nočne ure so bile nemirne, vsaki nemir na cesti je vzbudil nov strah in trepet. Začeli so izseljevati v ponovnih urah ob 12—1—2—3 višjo inteligenco, kar je bil načrt, da jih uničijo. Odpeljali so jih v Srbijo na opustošena mesta. Uboge dušne pastirje nagnaili so kopat ceste, jarke in železnice in to samo s koščkom kruba in skodelico črne vode.

Vrsta je prišla tudi na druge nedolžno in bogato ljudstvo.

Prvo so spraznili velik grad v Reichenburgu, ki Vam je gotovo znan radj njihove trapirovske čokolade in sira, ki je bila znana daleč na okrog. V lepo notranjost gradu se je naselila tolpa gestapovev in SS, ki so opravljali z ubogim nedolžnim ljudstvom. V izpraznjenih trapistovskih hlevih so napolnili ubogo slovensko ljudstvo, ne vedeč kaj in kakšne namene imajo z njimi. Začelo se je zopet resnično preseljevanje narodov, kar gotovo najbolj pomeni slovenski narod. Začeli so transportirati proti Nemčiji. En ven iz živinskih hlevov, in drugi zopet notri. Tisoče in tisoče je doletela ta usoda.

Pršla je vrsta tudi na nas, in to 4. decembra 1941.

Zjutraj ob sedmih prihrumi v gostilno nešteto gestapovev, v rokah listke, med njimi tudi list za družino Komočar — to je nas. Povelje je bilo dve ure časa za odhod in bajonet gor,

proti kalašnemu uporu. Ne da se in ne moremo Vam opisati naš grozni občutek, zapustiti svoj ljubi dom, rojstni kraj, nevedeč zakaj. Še tem hujše je nam bilo, ker nista bila med nami brat in sestra, da bi vedela za našo usodo in izgnanstvo. Sestra je bila poročena in sta z možem pobegnil mesec prej v Zagreb, ki sta gotovo slutila, kaj nameravajo Nemci delati. Nam je bilo ne mogoče, ker je velika družina in to še ne vsi odrasli, povrhu se trgovska obrt pod nemško kontrolo. Brat je bil drugje v službi, kar mu je bilo zabranjeno priti do nas.

Kar nam je bilo mogoče vzeti seboj, smo morali v dveh urah vložiti v kovike, male zabejo in nahrbnike, a to seveda samo obleko, perilo in malo jestvin. Ni bilo bogastvo ob pogledu kaj zapuščamo, ali vseeno zdelo se nam je, kako smo bili srečni v naši skromni hiši na preživljena otroška leta. Ni nam bilo življenje v evetju posuto, mnogo smo tudi pretrpeli, ali vedno z zaupanjem do Boga, saj ljubi Bog samo preiskruša, če bomo radevolje vse prenesli.

Poslovili smo se od naše rojstne hiše, lepega malega mesteca Krškega s solzničnimi očmi, ali z zaupanjem, da "Sree Jezusovo" nas bo vodilo po potih, ki so nam namenjena. — "Kar Bog stori vse pravo stori," ne ludujmo se.

Odpeljali so nas v lager-štale v Reichenburg, kjer smo bili dva dni. Ležali smo na siami, ki je bila vsa preležana. Jok in stokanje iz enega kota v drugega. Ubogi otroci so samo vpili: "Mama, kdaj gremo domov." Ni bilo besede iz ust, ki bi se jim dalo odgovoriti. Samo solze v očeh. Predno so nas odpeljali v Nemčijo, oddali so vsakemu na vrata vrvici plehnato medaljo s vrezanimi številkami, a to veliko slabše kot so jih imeli psi na svojih vratovih. Po številkah so nas likali za odhod proti postaji. Poznani in nepoznani Slovenci zdržali smo se skupaj, ki nas je bilo 420, in nas razvrstili po vagonih. Bila je huda zima, da je bil eden bolj premražen kot drugi. Bila je ura šest zvečer, ko so se naše oči mogle poslovit zadnjikrat od lepega rojstnega doma, od lepih vinskih hribov in na lepa preminula otroška leta. Vozili smo se dva dni. Vožnja je bila precej težavna in žalostna. Slednji smo prišli na mesto in to v lager "Langenzell", nekdajni grofovski grad. Sprejeli so nas kot eigenate, eden bolj grdo gledal kot drugi in zakaj, saj nismo mi kriči, da nas Hitler hoče na isti način uničiti, kot je na milijone Judov.

Grajsko življenje se je veliko spremenilo. Sobe so se napolnile. Postelje so bile postavljene ena vrhu druge, tako da nas je bilo od 5 do 6 družin v eni sobi. Shrambe nobene, mize nobene, samo par stolov nam je bilo na razpolago. Postelje napolnjene s stenicami in enako tudi stene. Ni bilo noči, da bi v miru zaspali. Ubogi otroci so bili vsi od golazni prepikani in po celem životu rdeči. Nismo se zavedali od kaj, ker nam ni bila znana žival "stenica", med tem je bilo tu že v staru načini. Vsako čiščenje je bilo zastonj in brez uspeha. Grad je bil že star in precej razpaden.

(Konec prihodnjič.)

STALIN POZDRAVIL MALE LJUDI

Moskovski radio je sporočil, da je maršal Stalin na zmagoslavnem banketu "malim ljudem" napisil z naslednjimi besedami:

"Želim piti na zdravje ljudi, med katerimi malokodno nosi kak čin in čejih naslovu niso zavidičivi, ljudi, katere smatrajo za kline v kolesu stroja velike države, brez katerega pa mi vsi — maršali in armadni poveljniki — da povem prav po domače, nismo vredni piškavega oreha, ker, če se en klin zlomi, je polomljeno vse.

"Napijem priprrostim, na vladnim, skromnim ljudem — omniklonom, ki poganjajo državni stroj v vseh oddelkih znanosti, narodnega gospodarstva in vojaških zadavah.

"Mnogo, zelo nogo jih je. Njih imen je na legije. Jih je na desettisoč. To so skromni ljudje. Nikdo o njih ničesar ne piše. Nimajo naslovov, malokodno med njimi ima kak čin. Pa to so ljudje, ki nas podpirajo, kot podpira temelj vrh.

"Napijem tem ljudem, našim spoštovanim tovarišem."

RAZGLEDNIK

Ukrajina

(Nadaljevanje.)

Namen Nemcev leta 1918 je znana, in v kateri se je znalo osvojiti vso Ukrajino in not, kulturno in umetnost gose tako pripraviti na kasnejšo skoraj do zaželjenega višo osvojitev Iran, Mesopotamije, Arabije in Indije. Tako je namreč poročal načelnik avstrijskega generalnega štaba, von Straussenberg, dne 13. junija, 1918 S. Burianu, ministru inostranih del. V tem smislu je poročal tudi nemški general, Grenner, ki je leta 1918 kar odkrito izjavil, da je glavni cilj Nemčije osvojiti Istočno-Indijo in sicer preko Ukrajine in v Krimu. Toda ukrajinski narod se je povsod upiral in bojeval proti Nemcem, kateri so bili prisiljeni imeti v Ukrajini 500,000 vojakov, dasiravno so jih na tečajni zapadni fronti v Evropi potrebovali. Koncem leta 1918 so nemški upravni morali ostaviti Ukrajino in bezati domov.

Kasneje, oziroma v času 1919—1920 je ukrajinski narod z pomočjo Rusije ustanovil Ukrajinsko sovjetsko republiko, ki je leta 1922 pristopila v zvezo sovjetskih republik. Zapadno kraljino je pa leta 1919 zasedla Poljska, dočim sta pokrajini Besarabija in Bukovina postali del Rumunske in tekom dobe 1939-1940, postalata je zapadna Ukrajina, severna Bukovina in del Besarabije, kjer žive Ukrajinci, zopet del sovjetske Ukrajine in sicer na podlagi samodoločbe naroda.

Dne 30. januarja, 1937 je ukrajinski kongres sprejel novo ustavo, katera določa, da je Ukrajina last delavcev in kmetov, kateri so edini ljudje, ki pridelujejo in izdelujejo vse, kar vse prebivalstvo dežele potrebuje. Vsled tega je postalna država lastnica vseh zemeljščin, naravnih bogastev, vodovoda, gozdov, tovarn, premogovarov, rafinerij, železnic, vodnih prometnih sredstev, bank, itd. Voltive v narodno zastopanstvo se vrše vsako četrto leto.

Republika Ukrajina je razdeljena v naslednje administrativne pokrajije: Vinica, Volija, Vorošilovgrad, Dnjepropetrovsk, Žitomir, Zaporozje, Izmail, Kamaneč-Podolsk, Kijev, Kirovograd, Lvov, Nikolajev, Odjesa, Rovno, Stalino, Stanislavov, Sumi, Tarnopol, Harkov, Herzon, Černigov in Čerovicki.

Pred pričetkom patriotske (druge svetovne) vojne bila je Ukrajina v industrijskem pogledu skoraj razvita država, kar velja tudi o ukrajinskem poljedelstvu. Ukrajina je postala tudi dežela, v kateri ne-pismenost skoraj ni bila po-

Ne pozabite krvavega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomočnemu Odboru, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

47-LETNO PREIZKUŠNJO

i m a

Ameriška Bratska Zveza

KI IMA PREKO

26,000 ČLANOV IN PREKO TRI MILJONE IN POL DOLARJEV V PREMOŽEN

Dopisov brez polpisa in osebnosti ne pribujejo. Dopisi za četrtikovo številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se ž njimi naši rojaki takoreč med seboj pogovarjajo.

NAŠE AKTIVNOSTI V NEW YORKU

Brooklyn, N. Y. — Zadnji let in kolikor jaz vem, je editezen ni bilo nič in danes tudi to je, da je stvar stvarna, zavzroki so, ki so me nekako nimiva in ne žali osebnosti.

Od zdaj naprej mogoče ne bodo dopisi tako pogosti, ker jih bomo začeli vleti in če je človek le preveč utrujen, je malo težko. Torej če ne bo vsak teden... no bodo pa še drugi dobili malo prostora, ki sem ga dozdaj zavzemal jaz.

Miha Pernat mi je povedal v petek, da gre oblike zopet notri in so zopet odpeljali, kar je zelo lepo in kar je že težav s tem: narod bo hvaležen.

Gospa S. B., hvala za poklon, kar se pa Slovanovega petja tiče, pa kritika pada le name, ker od tajnika društva skoraj ni pričakovati, da bi hvil svojo robo. Jaz sem pa res pozbabil to pot, toda vsak ve, da "Slovan" zapojet kot le slovenski fantje morejo zape-

s tem: narod bo hvaležen.

"Saj vem," sem mu odvrnil.

"Kaj? Že veš, kdopo ti je pa povedel?"

"Mesnika."

"O yeh, he did! Eh... no pojdi z menoj v klet, ti bom pa izročil."

Sla sva v klet in je lepo zaprli vrata za seboj in jaz sem pa čakal tam pred vrati, kot Indijance pred tobakarno in se je tudi vse lepo vjemalo s tem, ker če kdaj oči ljubezni vo gledajo Vinca, ga takrat, ko pride skozi tiste vrata. — Vrata so se odprla in je skrivnostno tičal v pesti bel papir, povezan podolgem in počez. Odvezal je in prikazal so se širje desetaki. "Eden je še gorak, ga je Moravec ravno prinesel," je priponil. Potem je položil poravnati papir na mizo, čes, preberi. Na eni strani je bila pogodba stave in na drugi pa so po vrsti priče, ki so bile navzoče pri stavi. Sestavljeni je bila 21. februarja 1942. Glasila se je na svoto dve proti eni. Dvajset dolarjev proti desetim. — Janez \$20, da bo ta zmagal in France \$10, da bo drugi. Kot se je videlo, je imel Janez strašansko veliko vero v svojo stran, in France pa ne tako hudo veliko v njegovo, a stavljal je pa vse eno. Saj veste kako Slovenci radi stavijo. Zaupala pa eden drugemu nista preveč, in se je stvar tako uredila, da so bile priče in kar takoj je bilo treba seči v žep in stavo podpreti z dejanjem.

No sedaj po dolgem času, se je pa izkazalo, da Janezova vera ni bila zastonj, je pa prišel čas, da se odvije tista stvar, kot se spodobi po dobljeni stavi. Ker pa nobenemu izmed dveh ne prede preveč trda, se je storilo tako, da France doda še \$10, tako da bosta ednaka in se vse podeli za reveže v domovini. France mi je nekako trdo zažugal. — "pa, da bodo res v Sloveniji dobili, so reveže." Kar mirno spi Frank, saj bodo.

Dohodki za pomožno akcijo so slediči: stava -40; prenos od prej \$5,553.25.

Dozdaj nabranega s krediti red - \$5,593.25.

Sveto \$40 bom oddal pri prihodnji seji in kar nadaljnje ga je prišlo notri, bom pa drugič poročal. Vsem skupaj se najlepše zahvalim, v imenu pomožnega odbora.

Jaz že pisem za "Glas Naroda" v presledkih okrog 20

Ignac Musich.

NAROD POTREBUJE POMOČI!

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejše, ga pri vsaki hiši, da jim bomo postali.

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia)

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa:

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT

161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

United We Stand by Flanagan

MORNAR NA DOPUSTU

New York, N. Y. — Na 21. dnevnem dopustu se je nahajjal doma Stanley J. Voje, U. S. Navy. Domov je prišel iz daljnega Okinawa na Pacifiku. Kaj vse se godi tam, slišimo na radio in čitamo v časopisih. Fantje, mornarji ali vojaki, ne marajo govoriti dosti o vojski. Vsak si hoče svoje žive odpoceti in se zabavati, kolikor več ko je mogoče. — Kaj vse jih čaka, že vedo naprej, ko morajo zopet nastajti iti. Koliko morajo prestati ti v bogi mladi fantje, se ne moremo doma predstavljati. Svoja najboljša leta morajo preživeti na bojnih poljih ali na morju.

Pri mornarici se nabajata dva slovenska fantje, namreč Rudolf Slapa in John Matičič. Pričakuje se tudi dva slovenska fanta domov iz Nemčije, ker imata zadosti točk in to sta John Slapar in Albert Saitz.

RAZNO IZ LUZERNEE, PENNA.

Luzerne, Pa. — Kar se dela tiče, ne bom poročal, ker sedaj je povsod enako. — 3. marca se je poročila Miss Cilia Baloh s Frank Zupančičem, kateri se je povrnil od vojakov domov. Odšla sta od tukaj 26. maja v Cleveland, kjer si misliata vstanaviti svoj ognjišče. Pred odhodom so pa napravili ujeni starši, Mr. in Mrs. John Baloh malo domačo zatabavo, pri kateri smo se prav po domače imeli.

30. aprila se je poročila Miss Helen Slapar. Ženin je slovenskega naroda. Najbolj veselo in domačo svatbo smo pa imeli 16. junija, ko sta praznovala 50-letnico zakona Mr. in Mrs. Frank Jurček v krogu svojih 3 hčera in soprogov, vnukov in vnukinj. Prišli so tudi 3 nečaki s svojimi soprogami iz Cleveland, O. Zelo veliko je bilo povabljenih in vsak je bil navzoč Mr. Fr. Jurček je star 83 let, Mrs. Jurček je starata 73 let. Mr. Jurček je naročnik "Glas Naroda" 50 let, in ga bera vsaki dan in brez očal. Jima želimo še mnogo mnogo let sreče in zdravja. Mr. Jurček je doma iz Vrhnike. Mrs. Jurček pa je iz Beča pri Kamniku, podomačje Brtnovata Johana.

Tukaj je umrla 30. marca Mrs. John Britz.

Pri mornarici se nabajata dva slovenska fantje, namreč Rudolf Slapa in John Matičič. Pričakuje se tudi dva slovenska fanta domov iz Nemčije, ker imata zadosti točk in to sta John Slapar in Albert Saitz.

Poročevalci.

HELP WANTED ::

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

I Z U R J E N E MERROW SÍVALKE

NA SWEATER-JE DOBRA PLAČA — STALNO DELO PO-VOJNA PRILJOVOST

Poklicke HE 3-0523

Oglasite se na: 60-01 — 50th PL.

MASPETH, L. I. (126-127)

Naročnik.

PIKNIK V BROOKLYNU

Brooklyn, N. Y. — Slovensko pevsko in dramatično društvo "Domovina" tudi letos priredi piknik, kakor je že v navadi. Prostori za piknike so bolj redki v bližini, zato se moramo poslužiti tega, kar dobimo. Ker se je na prostoru v De Old Homestead Parku, 62-06 Fresh Pond Road, v Ridgewoodu, L. I., vršilo že vsakem vremenu; začetek ob 4. popoldne. Na svidenje!

Upamo, da bi bilo že enkrat konec tega klanja, da bi bili vsi skupaj doma.

Stanley se je prav dobro zavabal doma. Porabil je čas,

da je obiskal staro mater, Ano Košark, ki bo stara 26. julija 92 let. Mati so pri svoji hčeri Jennie Rogel v Wilkes-Barre, Pa. Obiskal je tudi te-

to Mary Vidergar in družino na Seward, N. Y., kjer imajo

zelo moderno farmo za mlekar

stvo in kokoši. Obiskal je tudi

založnico v KUHINJI.

za BUSINESS GIRLS HOME NOBENEKA KUHANJA LASTNA SOBA

5½ DNI NA TEĐEN 151 EAST 38th ST., CITY

MU 3-9422 (125-127)

Naročnik.

Bi list pogrešala

Geneva, O. — Priloženo vam pošiljam za naročnino enega leta za "Glas Naroda". Oprostite, ker smo se malo zamudili, da Vam nismo naročnino takoj poslali, ko nam je list pretekel, ker nam bi bilo zelo žal, če bi name list vstavili, ker ga oba z mojo ženo rada čitava. Torej hvala lepa! Z pozdravom. — Joe in Fanny Makovec.

Bojake proximo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslujujejo —

UNITED STATES

osredna

CANADIAN POSTAL MONEY ORDER,

N a z n a n i l o

Kot je bilo že poročano se pobira obleka za naše reveže v stari domovini tudi v dvorani cerkve sv. Cirila na 62 St. Marks Place (na osmi), New York City. — Dvorana je odprtva vsaki dan.

TOVARIŠICA za GOSPO

HÍSNA ali SLUŽKINJA

NA DEŽELI V POLETJU

KUHARICA: Licensirana vozilica;

Sprizovala: Prijetna okoljščna.

BAYSIDE 9-1488 (125-127)

STENOGRAPHER —

T Y P I S T

ASSIST WITH BOOKS

Good Pay — Short Hours

Phone BE 3-4770 for Appointment

Opportunity for Advancement

T. W. MITCHELL CO., 114 South St., New York City (125-127)

4. popoldne. Na svidenje!

4. popoldne. Na sviden

